

Historisch
Genootschap
Oud Soetermeer

't Seghen Waert

jaargang 43
nr 2, 2024

In deze aflevering:

- Nieuws uit het Stadsarchief
- Interview met Aad en Carolien Droog over Intratuin
- De ontwikkeling van de Leeuwenhof
- Staatsloterijclub Begeerte naar Weelde

Ruim 100 jaar vakmanschap en deskundigheid
in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

Inhoud

Blz. 2
Nieuws uit
het Stads-
archief

Blz. 6
We be-
gonnen
klein met
Forsythia

Blz. 16
De ontwik-
keling van
de Leeuw-
enhof

Over Ons

"Als je het verleden niet kent, kun je het heden niet be-
grijpen en de toekomst niet vormgeven"

Ik kwam deze week deze quote tegen in een tijdschrift
en de eerste gedachte hierbij was dat hij volledig van
toepassing is op het doel van onze vereniging. Veel vrij-
willigers zijn bezig het verleden te onderzoeken, gege-
vens hierover te verzamelen en vast te leggen, de bete-
kenis ervan te bestuderen en via allerlei kanalen deze
kennis te verspreiden.

Ook monitoren we de plannen van de gemeente en an-
dere vastgoedeigenaren om daar waar nodig het histo-
risch perspectief onder de aandacht te brengen. Met al
deze activiteiten hebben we een belangrijke plaats en
functie in de gemeenschap, een plaats en functie die
door velen wordt gewaardeerd.

Dit jaar is voor de vereniging een belangrijk jaar, we zijn
jarig en hebben de zeer gerespecteerde leeftijd van 75
jaar bereikt. Op de dag van onze verjaardag 12 januari
2024 heeft burgemeester Michel Bezuijen de aftrap
gegeven voor een mooi jaar samen met, en voor de
leden en de bevolking van Zoetermeer. Bij deze ge-
legenheid heeft de Genealogische werkgroep aan de bur-
gemeester de uitgebreide stamboom van zijn familie
overhandigd. Een spreuk zegt bij het bereiken van de
75-jarige leeftijd: 'De krachten nemen zichtbaar af, hij
wandelt leunend op een staf'. Deze spreuk
is zeker niet van toepassing op onze
vereniging, we zijn vitaal, bruisen van
energie en activiteiten en zijn geheel
zelfstandig!

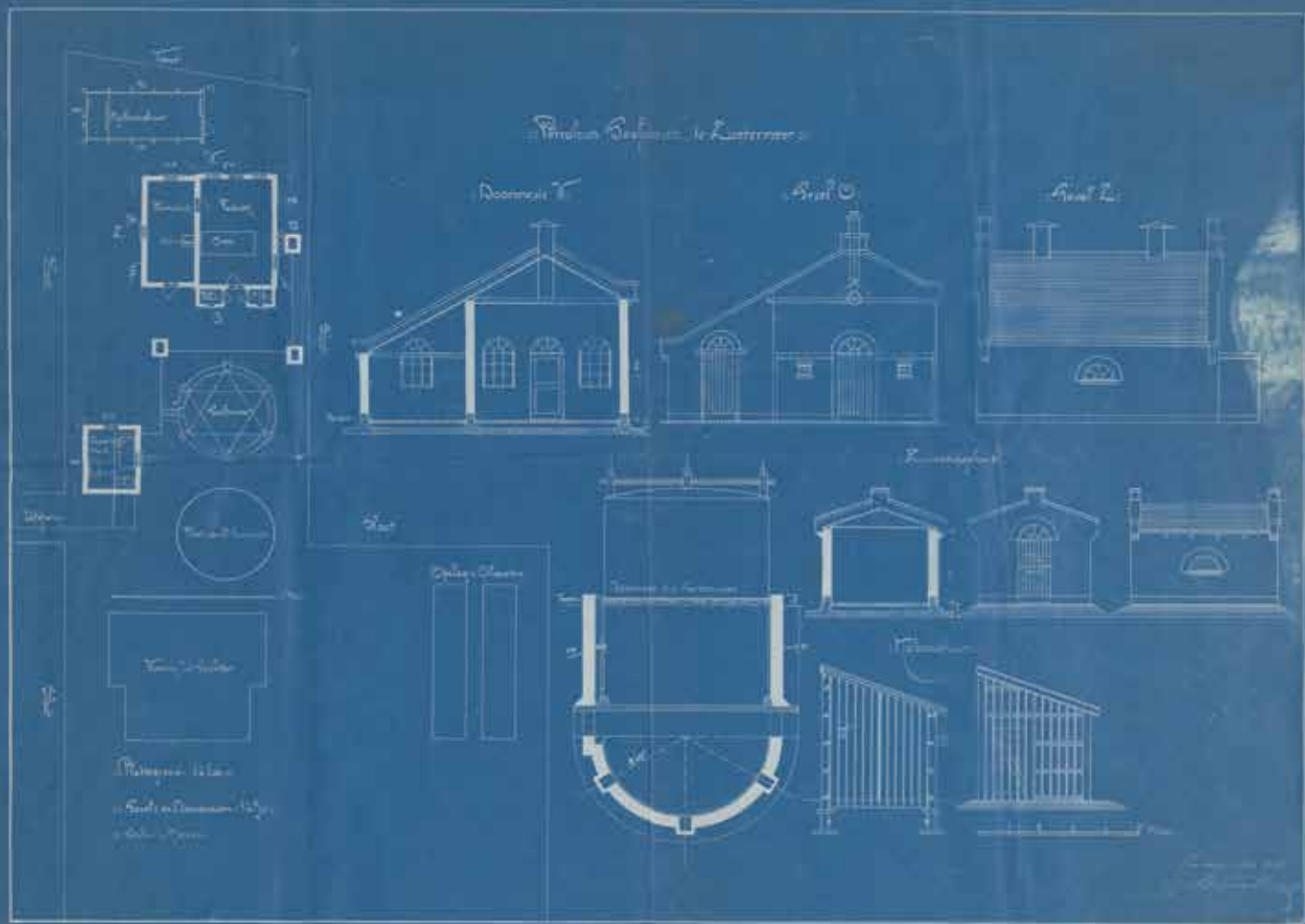
Voor alle activiteiten in het ju-
bileumjaar moeten we ook
andere financiële bronnen
aanspreken: culturele subsi-
die-instellingen en sponso-
rende bedrijven zijn hiervoor
met succes benaderd.

Ik wens u veel leesplezier met
deze uitgave van 't Seghen
Waert

Jan de Ruiter (voorzitter)

Inhoud

- 1 Over ons
- 2 Nieuws uit het Stadsarchief
- 4 90 jaar Staatloterijclub Begeerte Naar Weelde
- 6 We begonnen klein met Forsythia
- 16 De ontwikkeling van de Leeuwenhof, Zegwaartseweg 96
- 19 Zoetermeers bekend hillegaar verdwenen
- 23 Column: Woon jij in Zoetermeer?

Ontwerptekening gasfabriek aan de Delftsewallen, 1907

Nieuws uit het Stadsarchief

Leonard Korevaar

Bouwdossiers Zoetermeer en Zegwaart 1903-1939 digitaal raadpleegbaar

Het Stadsarchief digitaliseert regelmatig archieven. Aan de hand van verschillende criteria wordt bepaald welke archieven er voor digitalisering in aanmerking komen. Archieven die vaak worden geraadpleegd, worden bijvoorbeeld eerder gedigitaliseerd dan archieven die nauwelijks worden geraadpleegd. Ook de materiële staat van een archief speelt een rol. Iedere keer dat een archiefstuk wordt geraadpleegd, kan het immers beschadigd raken. Wanneer een kaart bijvoorbeeld niet voorzichtig wordt opengevouwen is er een risico dat deze scheurt. Gedigitaliseerde archieven hoeven de gemeentelijke archiefbewaarplaats niet of nauwelijks meer

te verlaten. Het digitaliseren van archieven draagt dan ook bij aan het behoud ervan! De afgelopen jaren zijn op basis van de bovenstaande criteria diverse archieven gedigitaliseerd, bijvoorbeeld de archieven van de ambachten Zoetermeer en Zegwaart, militieregisters en notulen en besluitenlijsten van het college van B&W en de gemeenteraad.

Digitaliseren bouwdossiers

Hoewel het aanbod van digitaal beschikbare archieven bij het Stadsarchief gestaag groeit, was het vaakst geraadpleegde archief tot voor kort niet digitaal beschikbaar: de bouwdossiers van Zegwaart en Zoetermeer. Deze dossiers omvatten in omvang ongeveer de helft van de

archieven die het Stadsarchief beheert. In 2023 is het Stadsarchief gestart met de voorbereiding van de digitalisering van de bouwdossiers uit de periode 1903-1939. Hierdoor kunnen ze eenvoudig online worden geraadpleegd en is een bezoek aan het stadhuis niet meer nodig. Dit is niet alleen handig voor inwoners met bouwplannen. Van de bouwwerken die in periode 1903-1939 zijn gerealiseerd is inmiddels een flink aantal gesloopt, bijvoorbeeld station 'Soetermeer-Zegwaard' (1906) en de gasfabriek aan de Delftsewallen (1907). Veel bouwdossiers bevatten mooie, gedetailleerde tekeningen van deze (gesloopte) bouwwerken. De dossiers zijn dan ook interessant voor iedereen met interesse in de geschiedenis van Zoetermeer!

Het Stadsarchief digitaliseert archieven niet zelf. Hiervoor wordt een gespecialiseerd bedrijf ingeschakeld. Om archieven zoals bouwdossiers te kunnen digitaliseren en online beschikbaar te kunnen stellen is wel een uitgebreide voorbereiding nodig. Zo moet bijvoorbeeld worden gecontroleerd of alle documenten in de juiste volgorde in de juiste dossiers zitten en of de dossiers documenten bevatten die bij het digitaliseren een speciale behandeling nodig hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor documenten die met lijm aan elkaar zijn geplakt of kwetsbaar zijn.

Hulp van vrijwilligers bij de ontsluiting

Tijdens het voorbereiden van de digitalisering van de bouwdossiers bleken de adresgegevens van veel dossiers niet volledig te zijn of fouten te bevatten. Vaak was bijvoorbeeld wel de straat be-

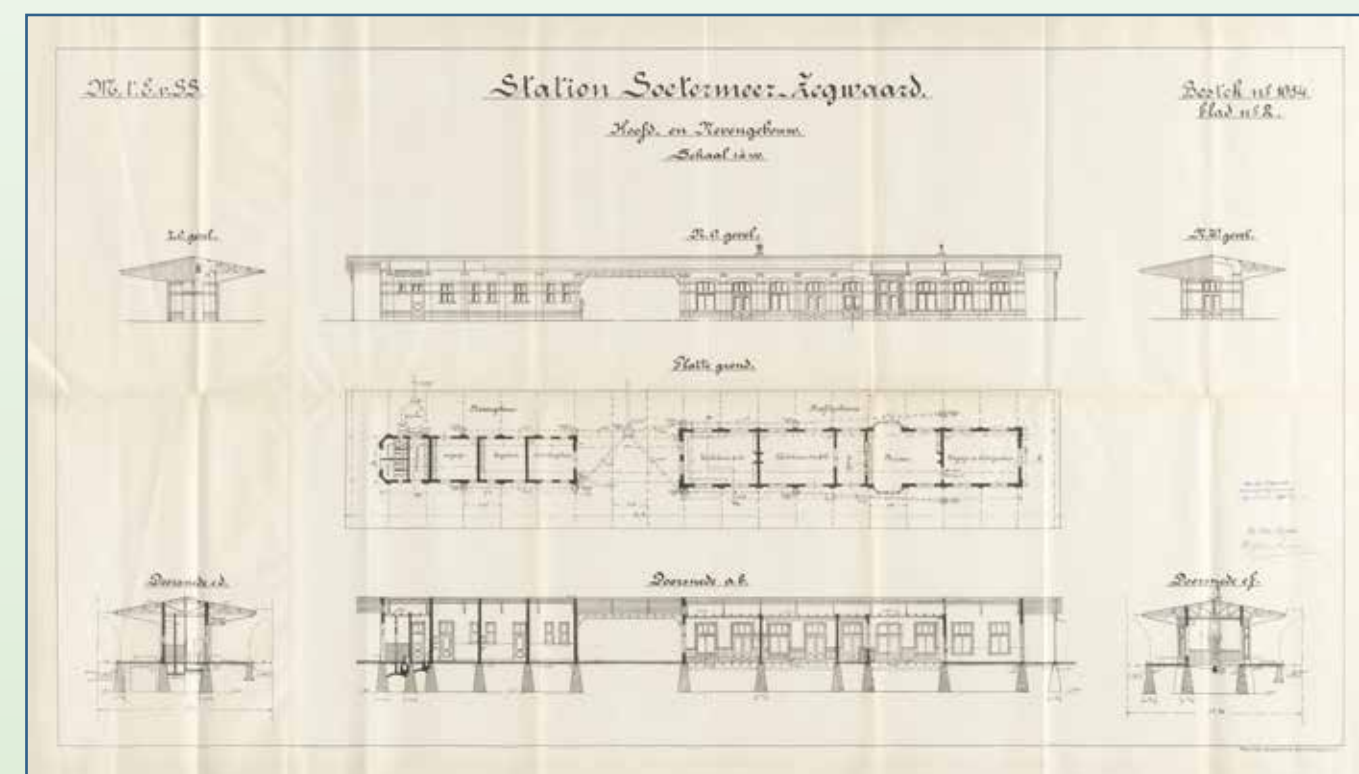
kend, maar niet het (huidige) huisnummer. Daarnaast zijn namen van sommige straten, zoals de Broekweg, inmiddels gewijzigd. Een kloppende adressenindex is essentieel om het juiste dossier te kunnen vinden. Met informatie uit de Beeldbank was het mogelijk om de adresgegevens van een deel van de dossiers aan te vullen en/of te verbeteren. Voor een aanzienlijk aantal dossiers was echter aanvullend onderzoek nodig, waarvoor we dankbaar gebruik hebben gemaakt van de hulp van Henk Windmeijer en Ronald Grootveld. Henk en Ronald zijn niet alleen actief voor het HGOS, maar zetten zich ook als vrijwilliger in voor het Stadsarchief. Zij hebben met hun kennis en onderzoek in onder andere notariële akten, het bevolkingsregister, Google Maps en de Beeldbank uiteindelijk vrijwel alle dossiers van een adres voorzien. Hierdoor is het een stuk makkelijker geworden om het juiste bouwdossier te vinden!

Raadplegen digitale bouwdossiers

Alle bouwdossiers van Zoetermeer en Zegwaart uit de periode 1903-1939 kunnen sinds januari 2024 worden geraadpleegd via <https://www.geheugenvanzoetermeer.nl/homepage/bouwdossiers/>. Via de optie 'uitgebreid zoeken' kan naast het huidige adres ook op het oude adres (indien aanwezig) of een betrokkene, zoals de architect, worden gezocht. Daarnaast is het mogelijk om een overzicht te maken van alle bouwdossiers (uit de periode 1903-1939) binnen een specifiek gebied. Hiervoor kan op de pagina 'uitgebreid zoeken' een gebied op de kaart van Zoetermeer worden getekend.

De collectie digitale bouwdossiers wordt in de toekomst stapsgewijs uitgebreid met jongere dossiers!

Bouwtekening van het station op de plaats van het latere Zoetermeer Oost, 1907

90 jaar Staatloterijclub Begeerte Naar Weelde

Jan Spruit

De oprichting

Op een late avond begin januari 1934 waren enkele mannen in café 'Ons Genoegen' te Zegwaart aan het filosoferen wat men allemaal zou kunnen verwezenlijken mochten ze ooit de hoofdprijs in de Staatsloterij winnen. De uitbater van dit etablissement, de heer A. van Fraassen (beter bekend als Toon), zong ook een nootje mee en met een stevige borrel op, wat de creativiteit van de geest ten goede kwam, namen de fantasieën en mooie dromen toe. Als men geld bij elkaar zou leggen, zouden meerdere loten gekocht kunnen worden, wat dan de kans op een grote prijs zou vergroten. Men besloot om een 'Vereeniging' op te richten met als

doel zoveel mogelijk Staatsloten te kunnen kopen om de kans dat hun dromen zouden uitkomen te vergroten. Op 9 februari 1934 werd dit bijzondere clubje onder de naam Loterijvereniging 'De Vergulden Niet' opgericht. Na een aantal jaren besloot men om de naam van de club te veranderen in 'Begeerte Naar Weelde', afgekort B.N.W., welke naam de club nu nog steeds heeft. Mocht u een lid tegenkomen dat zegt ergens geen tijd voor te hebben omdat hij een vergadering van B&W moet bijwonen, vraag dan even door, want dan zal hij waarschijnlijk verwacht worden bij B.N.W. en niet bij de burgemeester en zijn wethouders.

Reglement

De club heeft een serieus reglement van wel tien artikelen. Tevens is er een rampenplan aan toegevoegd voor het geval de club een grote prijs binnensleept. Volgens het reglement bestaat de club uit maximaal 15 leden, uitsluitend van het mannelijk geslacht en het belangrijkste is dat het allemaal 'echte Zoetermeesters' zijn. In de loop der jaren heeft de club heel wat leden gehad, waaronder een aantal lokale bekendheden. De beroemdste was wel Toon van Fraassen, maar ook o.a. Kees Klos (van de SPAR Oranjelaan), David Nieuwenburg (van de bloemen), Leen Muilwijk, Ben Brinkers, Hugo Scholten en Leen Bontenbal waren bij vele Zoeter-

"De Vergulden Niet" rond 1940 in café Ons Genoegen. vlnr. staand: mw. Cor van Fraassen, Toon van Fraassen, drie onbekenden, Leen Muilwijk; zittend: Wim en Jan van Duijvenboden, onbekende, Wim Oudshoorn, Wim van der Wees, Arie Groenheijde, Wim van der Goes en Kees Lagerwaard

Wist je dat...

Wist je dat de fysiotherapiepraktijk aan de Julianalaan in 1951 is gebouwd als politiebureau? De cellen zijn nog aanwezig.

Zoetermeer had toen nog een afdeling van de Rijkspolitie; pas in 1972 kregen we eigen gemeentepolitie. Die zat ook aan de Julianalaan maar daar werd het al gauw te krap en er kwam een noodbureau bij winkelcentrum De Vijverhoek. In 1978 namen ze het huidige politie-brandweercomplex aan het Burgemeester Wegstapelplein in gebruik. De Regiopolitie Haaglanden volgde in 1993 onze eigen politie op.

't Kaashuys Zoetermeer
Dorpsstraat 103
079-3167616

't Kaashuys Reeuwijk
Miereakker 8
0182-300797

meesters bekend. Momenteel is het oudste lid van de vereniging 85 jaar en hij is al 54 jaar lid van B.N.W.

Gezelligheidsclub

Er wordt al 90 jaar eenmaal per maand vergaderd en tijdens de oorlogsjaren gingen de vergaderingen gewoon door. Het verhaal gaat dat tijdens de mobilisatie de commandant van een hier gestationeerd legeronderdeel zelfs lid was van de club.

Nu, 90 jaar na de oprichting, bestaat deze club nog steeds en als men zich afvraagt hoe dat nu mogelijk is, want de grootste prijs ooit gewonnen was 5000 gulden en dat is al meer dan veertig jaar geleden, dan moet het toch de gezelligheid zijn die deze club bijeenhoudt.

Oud-secretaris, wijlen Leo van der Goes, verwoordde in een legendarische tekst tijdens een van zijn laatste mailwisselingen exact waar het eigenlijk echt om gaat bij de club: 'We zijn een clubje oude mannen (lullen) die een keer per maand bij elkaar komen om de laatste Zoetermeerse weetjes/roddels uit te wisselen en dan ook nog een aantal staatsloten te kopen. Dat doen we al bijna negentig jaar. Alleen, het heeft nog nooit iets bijzonders opgeleverd maar het is nog altijd gezellig ouwehoeren en lachen. Ik beschouw de vergaderingen als een soort van soos: We drinken een glas, doen een plas en laten de zaak zoals die was.'

Jubileumjaar

Het 90-jarig bestaan van de club zal niet ongemerkt voorbij gaan voor de leden van B.N.W. Er is een ware feestcommissie opgericht en er zijn al ideeën voor een boottocht of een proeverij later in het jaar. Van de Nederlandse Staatsloterij kreeg men zelfs een uitnodiging om met alle leden bij de trekking van februari aanwezig te zijn. Ondanks dat de club vorig jaar zwaar werd getroffen met drie sterfgevallen en één vertrek hebben de mannen, met vers bloed en nieuw elan, nog steeds de overtuiging dat die ene grote klapper ooit hun kant zal opvallen.

We begonnen klein met Forsythia

Joke de Kler, Ton Vermeulen, Piet Drapers

In 1970 werd in Zoetermeer de basis gelegd voor Intratuin, een bedrijf dat in 1983 (mede) door een Zoetermeerder werd opgericht. Inmiddels zijn er meer dan vijftig vestigingen in Nederland en ook een aantal in Duitsland en België. We spraken met de bijna 75-jarige (geboren in 1950): Aad Droogh en zijn vrouw Carolien Droogh – Vergeer (1953).

Aad Droogh

'Ik ben geboren in 1950 op de Zegwaartseweg 146a. Die boerderij staat er nog, tenminste het woonhuis staat er nog. Wij woonden met twee gezinnen in die boerderij, mijn vader Chris en zijn broer Frans. Mijn ouders hadden zes kinderen en oom Frans had ook zes kinderen. Ik was de oudste en de enige jongen. De gezinnen waren wel gescheiden van elkaar. Er was een aparte ingang; wij gingen aan de zijkant naar binnen en zij gingen aan de voorkant naar binnen maar het was hetzelfde bedrijf. Soms gaf het wel eens wat spanningen. Het ging niet allemaal vanzelf. Het was een gemengd bedrijf in de Palensteinse polder: suikerbieten en spruiten. We hadden 47 hectaren land, 30 à 35 koeien en ook varkens.

Ik had de Lagere Landbouwschool gedaan in Zoeterwoude en toen wilde ik eigenlijk naar de Middelbare Tuinbouwschool. Thuis had ik geen toekomst, want het was één bedrijf en ze hadden geen personeel nodig. Mijn vader en zijn broer waren allebei nog gezond en ze hadden één deelbouwer, dat was een personeelslid dat de spuitenteelt deed. Dat was genoeg voor heel het bedrijf. Tot mijn vader eens een bruiloft had in Boskoop en toen zei hij de volgende dag tegen mij: "Ik ben gisteren met de boomkweker Streng bij de boomkwekerij wezen kijken, is dat niks voor jou?". Ik ben daar naar toe gegaan en toen zei Streng: "Je kunt hier komen werken. Je krijgt 1 gulden per uur, je moet 40 uur werken, dus 40 gulden in de week". Het was pittig werk daar. Ik werd helaas niet toegelaten op de middelbare tuinbouwschool. Dat was een beetje een arrogant spulletje daar in Boskoop. Je mocht er alleen op als je de lagere tuinbouwschool had en ik had de landbouwschool. Een aantal jaren later zaten ze te gillen om leerlingen en lieten ze iedereen toe. Dus dat is niets geworden en de middelbare landbouwschool ook niet, want ik wilde de boomkwekerij in en eigenlijk het liefste in de handel. Ik ben toen naar de avondopleiding voor boomkweker gegaan.

Aad en Carolien Droogh

Zegwaartseweg

In de zomer van 1970 heb ik bij Van Leeuwen aan de Zegwaartseweg 96 een stukje grond gehuurd, plantgoed gekocht en het helemaal vol gezet. Overal in Zoetermeer kwamen nieuwe huizen en tuinen daarbij. De mensen vroegen vaak: "heb je dit niet of dat, kunnen we wat kopen?". Toen ben ik begonnen in de handel en dat vond ik eigenlijk veel leuker dan het kweken zelf, maar het bleek dat ik te jong was om handel te mogen

doen. Daar had je je middenstandsdiploma voor nodig. Ik moest naar de kantonrechter en dan kreeg je handlichting omdat ik nog geen 21 was. Bij de Kamer van Koophandel kon ik me toen inschrijven. Ik ben begonnen met planten ook in te kopen en te verkopen. Bij Post en Huurman kon ik oude tegels kopen. Daar maakte ik allemaal paadjes van en vakken met planten erin. Ik had boeken van de P.P.H. Holland en van Bakker uit Hillegom, het postorderbedrijf. Daaruit leerde ik de planten allemaal kennen, bomen, heesters, coniferen enzovoorts. Bakker had een prachtige catalogus, daar zag ik echt de dingen in staan waar de consument om vroeg. Daarnaast kreeg ik ook wel vragen om tuinen aan te leggen en bestrating te doen. De boomkwekerijspullen werden allemaal bij boomkwekers gekocht'.

Het prille begin van de Forsythia op de dijk aan de Zegwaartseweg, 1972 (Coll. Fam. Droogh)

Carolien Droogh

'Ik ben als Carolien Vergeer in 1953 in Reeuwijk geboren en kom uit een kaasfamilie: "Vergeer Kaas". Het is geen kaasboerderij, maar wij verpakken kaas, dus het verwerken en verkopen van kaas. Er worden bijvoorbeeld plakjes gesneden, voor bij het ontbijt in hotels. Dat deden mijn ouders al. Ik kom uit een gezin van 10 kinderen, de op één na jongste. Er zaten drie broers in de zaak maar inmiddels zit de volgende generatie er alweer. Het bedrijf bestaat nog steeds en is intussen een van de grootste kaashandelaars. Ik heb altijd thuis gewerkt bij mijn ouders in de zaak.

Toen ik 16 was ging ik uit in Boskoop. Aad werkte toen in Boskoop bij een kweker en daar zijn we elkaar tegengekomen. Wij kregen in die tijd verkering. Het is twee jaar uit geweest, maar toen zijn we elkaar weer tegen-

gekomen en is het aangebleven. Aad ging al wat boompjes kweken. In Boskoop werkte hij dan 4 of 5 dagen en daarnaast werkte hij voor zichzelf.

Ik ging hem helpen met stekken, toen ik 16 of 17 was. Ik wist niets van plantjes af! In 1973 zijn we verloofd en in 1975 zijn we getrouwd. Eerst hebben we toen een paar jaar in een caravan gewoond, want we hadden alles in de kas gestoken. Maar een week voordat we zouden trouwen kwam een ambtenaar van de gemeente Zoetermeer en die zei: "wat moet dat?". Wij zeiden: "daar gaan we wonen, want we hebben erg veel last van diefstal, dus we moeten erbij wonen. En we gaan volgende week trouwen". Dat ging niet, maar we deden het toch en uiteindelijk is het goedgekeurd. Het was een grote caravan van 11 meter, en daar is onze eerste zoon geboren, in 1977. Toen hebben we een huis laten bouwen daarachter. Die grond was niet van ons, wij huurden dat van Jaap van Leeuwen. Op huurgrond kon je toen geen hypotheek krijgen. Van Leeuwen wilde niet verkopen, maar we konden precies een stukje grond daarnaast kopen, 200 m2. Het huis staat er nog steeds, onze zoon woont er nu. In 3,5 jaar hadden we drie zonen. Onze middelste zoon werd ziek. Hij had leukemie en hij is maar vijfeneenhalf jaar geworden. Daarna kregen we nog twee dochters. Als de kinderen op bed lagen, konden wij de administratie doen. Later gingen we, terwijl de jongens erbij zaten, de kas opmaken, de acceptgirokaarten verwerken, sorteren enzovoorts.

Verkopen aan de Zegwaartseweg

Aad wilde een onderkomen voor de planten en de klanten die bij hem kochten: 'Grondeigenaar Van Leeuwen had een koebocht staan. Dat was een schuur die aan de ene kant open was en er tegenover stond nog zo'n schuur. Daar werden vroeger de koeien in gemolken. Ik wilde een verbinding maken tussen de twee schuren en er glas op leggen, dan kon ik kamerplanten verkopen. Dat werd een aanvaring met de gemeente. Want het glas was bijna dicht toen de heer Vogels kwam, hoofd van bouw- en woningtoezicht en die zei: "Wat ben jij aan het doen?" Ik zei: "Ik maak dat dicht, want dan kan ik kamerplanten verkopen". Dat kon niet zonder vergunning. Het was vrijdagmiddag en hij zei: "Niet zonder vergunning. Ik kom er volgende week op terug en dan gaan we kijken hoe we het aan gaan pakken". Maar ik dacht, ik ga gewoon door en als hij volgende week komt, is het klaar. Dan is het een hele vent als hij dat er weer af krijgt! Daarna hebben we toch een vergunning gekregen.

Ik had er de kamerplanten in. Die kocht ik van iemand die op de veiling ook inkocht voor andere mensen. Later ben ik dat zelf gaan doen in Berkel en Rodenrijs op de veiling en later in Bleiswijk en Aalsmeer. Toen ik ging starten met het tuincentrum was het 1972-1973. Ik heb toen de eerste kas gebouwd met tweedehands

Buurmeisje Els verkoopt de eerste perkplanten, 1972 (Coll. Fam. Droogh)

materialen van Barends in Leidschendam, dat was een kassensloper. Ik heb ook een tweedehands oliekachel gekocht om het te verwarmen. Dat kasje heeft er denk ik maar anderhalf jaar gestaan. In 1974 hebben we de nieuwe grote kas van 1000 m² gebouwd. Iedereen zei, dat kan niet, dat gaat niet, je gaat failliet. Het was moeilijk om geld te krijgen. Ik had 50.000 gulden nodig. We zaten op gehuurde grond. Maar een oom van mij heeft het mij geleend. Hij zei: "Je moet maar kijken wat je aan rente betaalt, wat acceptabel is en kijk maar wanneer je het aflost". Dat A4-tje heb ik nog in de kluis liggen. Als je geen zekerheden had, dan was geld lenen best moeilijk. Ik ging naar de Rabobank, want ik wilde een tweedehands vrachtwagentje kopen met open laadbak, ook voor het hoveniersbedrijf. Het was een betaalbaar Mercedes-vrachtwagentje, maar de Rabobank zei, je krijgt geen dubbeltje, terwijl ik daar de rekeningen had lopen en alles. Maar je kreeg niks.

Lange adem: verhuizen naar de Voorweg

Het idee om weg te gaan aan de Zegwaartseweg ontstond uit ruimtegebrek en omdat we problemen kregen met de gemeente. De Citosa-bussen moesten over de Zegwaartseweg heen en die konden er niet meer langs. Het was zaterdag bij ons toen zo druk, de mensen stonden ook langs de weg geparkeerd. Ons tuincentrum heette toen Forsythia. Begin jaren tachtig werkte Gerard van den Bosch nog bij me en die zei: "Aad, ik ga voor mezelf beginnen. Ik heb een stuk grond aangeboden gekregen van de gemeente". Dat was aan de Voorweg. Hij vroeg: "Hoe moet ik dat aanpakken?" Hij heeft mij toen bij hem thuis uitgenodigd maar hij vertelde er niet bij dat het huurgrond was. Als er iemand

van buiten die grond zou gaan huren, dan hadden we een concurrent erbij. Dus ik stuurde een brief naar de gemeente, met medeweten van Gerard, waarin ik zei dat ik ook geïnteresseerd was in dat stuk grond, om te kunnen verhuizen. Dat duurde nog een tijd en ongeveer anderhalf jaar later belde de gemeente op of ik nog interesse had, want de andere kandidaat had afgehaakt. Ik zei: "Ik heb wel interesse, mits ik het kan kopen, want huren doe ik niet". Toen keken ze elkaar aan en zeiden: "We hadden wel een beetje zitten denken dat u daarmee zou komen". Dus ze noemden de prijs. Maar ik zei: "Het is nog niet helemaal naar mijn zin. We maken een volgende afspraak". Ik had gelijk wel ja willen zeggen, want die prijs was gewoon reëel. Ik ben naar de Bouwhof gegaan, Dirk Huurman, die had een sloopbedrijf en ik zei tegen hem: "Stap eens even bij mij in de auto. Op dat stuk grond staat een boerderij die moet je slopen, wat kost me dat?" Hij heeft het bekeken en zei: "dat kost dat bedrag. Dan is alles opgeruimd, je moet een grote parkeerplaats maken, die moet je uitgraven en daar mag het puin allemaal in". Daarna zei ik tegen de gemeente: "Ik heb er nog eens goed over nagedacht, maar ik zit wel met een behoorlijke post van het slopen. Als je die van de prijs afhaalt, dan worden wij het eens. En dat was goed en heb ik het gekocht. Wij konden verhuizen".

Bouwen met hindernissen

De aankoop van de grond, zoals hiervoor genoemd was rond 1983. Het gesprek met Aad en Carolien vond plaats in de vestiging aan de Voorweg en Aad heeft daar de nodige herinneringen aan:

"We hebben dit terrein dus gekocht en toen zijn we gaan bouwen. We hebben hier zes keer verbouwd, steeds wat aangebouwd. Eerst hebben we iets van 3000 vierkante meter gebouwd en later was het iets van 7000, met al die aanbouwingen. Zes of zeven keer en die laatste aanbouw was nog maar vijf/zes jaar oud toen we toch gingen slopen. In 1999 ben ik naar de gemeente gegaan want tegenover ons, waar nu die grote parkeerplaats is, waren volkstuinten. Ik zei tegen de gemeente: "Kijkend naar de toekomst, komen we echt parkeerruimte tekort en we willen geen overlast veroorzaken. Als we nu eens overeenkomen om die volkstuinvereniging te verhuizen naar een andere plek?". De gemeente heeft toen een bedrag genoemd en die verplaatsing van de volkstuin heb ik betaald. De volkstuinters waren het daar mee eens en ze vonden het uiteindelijk niet zo gek ook, want ze zitten nu aan de achterkant van het water. Wij hebben er een parkeer-

Carolien Droogh in hun eerste zelfgebouwde kas, 1973 (Coll. Fam. Droogh)

plaats kunnen maken. In het voorjaar 1999 zouden we de vergunning hebben. We waren naar de wintersport geweest, we kwamen terug en toen was er nog niks. Ik belde naar het gemeentehuis en zei: "Ik wil de wethouder nu spreken" maar dat kon niet, zei de telefoniste. Ik moet hem spreken. Maar hij zit in bespreking. Nee zei ik, het moet. Dus die werd uit de vergadering gehaald. Ik zei: "ik ben al zoveel jaar in gesprek. Het is allemaal gepland, alles van dag tot dag en er is nog steeds geen bouwvergunning. Het klopt gewoon niet bij jullie". De wethouder zei: "Dat kan niet. Ik geloof dat verhaal niet, maar hij belde een uur later op en zei: "Je hebt hartstikke gelijk. Alles wat je opgenoemd hebt klopt, maar wij hebben het laten zitten. Ga maar beginnen met heien". Toen konden wij in 1999 hier de

hele boel slopen. Op 21 juni 1999 hebben we de laatste verkoopdag gehad. En 21 oktober zijn we opengegaan in de nieuwbouw. De kas was bijna klaar toen buurman Arie Bos de bouwvergunning kwam bekijken. Die was er nog niet. Ook bleek bij de gemeente dat er twee gebouwen moesten komen met drie meter tussenruimte. Er kwam een bouwstop af. 'De aannemers waren hun spullen al aan het opruimen. Maar ik zei: "Er wordt niks opgeruimd, jullie gaan gewoon door. Het wordt echt te gek". Op het gemeentehuis stond een hele grote ovale tafel, met allemaal ambtenaren er omheen en ik zat in mijn eentje, zonder advocaat. Ze zeiden: "Mijnheer Droogh, dit is nogal wat. U heeft een bouwstop gekregen en u gaat door". Ik zei: "Als ik niet doorga dan ga ik failliet, want al mijn mensen die in Zoetermeer werken, die hebben een hele lange vakantie nu en die hebben beloofd, dat als we open gaan, ze allemaal extra uren gaan maken". Ze hebben toen de bouw niet stilgelegd, maar een dag of vijf, zes later ging die advocaat in hoger beroep bij de Raad van State en toen heb ik wel een advocaat in moeten schakelen. Toen kwam het voor de Raad van State en die rechter zei: "We doen morgen uitspraak. Morgen om 12 uur wordt u gebeld". Toen kwam de uitspraak en de rechter zei: "Gewoon doorgaan". We moesten toen heel veel in korte tijd voor elkaar zien te krijgen, want anders kost het verschrikkelijk veel geld. Hier werkten zeker zestig mensen. Ik had de hele bouwplanning gemaakt. De kassenbouwer was

De nieuwe kas aan de Zegwaartseweg, maar liefst 1000 m², 1974 (Coll. Fam. Droogh)

nog bezig en de man voor de bestrating was al binnen aan het straten. Het is niet alleen een kas bouwen, ook kantoorruimtes moesten er komen. Het enige dat we voor die tijd hebben gedaan voordat we de oude kas gingen slopen, was het nieuwe magazijn bouwen op de oude parkeerplaats. Dan konden we de restanten van de spullen in het nieuwe magazijn opbergen. Het kantoor kon doorgaan, want als je uitverkoop houdt, een soort opheffingsuitverkoop, dan gaat bijna alles weg. Dat hebben we aan de Zegwaartseweg gezien, we hielden geloof ik nog drie bomen over. Alles slepen de mensen weg. Als er maar korting aan zit’.

Intratuin

In het ‘Zakelijk Dagblad.nl’ staat onder bedrijfsprofielen over Intratuin: “werd opgericht in 1983 door Aad Droogh. Samen met tien zelfstandige tuincentra besloten zij een samenwerking aan te gaan en Intratuin was geboren”.

‘Het tuincentrum heette in eerste instantie Forsythia. Ik zat in het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Tuincentra en heb geholpen om een commerciële organisatie op te zetten, Covatuin. Daar kon men lid van worden voor gezamenlijk inkopen, marketing en reclame. Intratuin bestaat nu ongeveer 38 jaar. Covatuin zal een paar jaar eerder gestart zijn. Toen na een paar jaar bleek dat als je vooral op marketing- technisch gebied meer met elkaar samen wilde werken, je dat niet met zo’n grote groep kon doen; vervolgens hebben we binnen Covatuin, Intratuin opgericht. Intratuin had de grootste omzet en het geld dat binnenkwam werd ge-

bruikt om de andere tuincentra op poten te houden. Bijvoorbeeld Europatuin, die is iets later opgezet, maar die kon zijn hoofd niet boven water houden. We hebben een onderzoek laten doen door een gespecialiseerd bedrijf. Dat wilden ze natuurlijk niet en toen zijn we uit Covatuin gestapt en zelfstandig als Intratuin verdergegaan. Intratuin is wel door mij opgericht met nog een paar collega’s maar ik was zelf nog geen Intratuin. Dat kon nog niet want we waren te klein. Pas aan de Voorweg zijn we Intratuin geworden. We hebben een paar jaar aan de Zegwaartseweg ook nog Intratuinborden opgehangen. Eind 1994 heb ik grond gekocht in Pijnacker, van een tuinder waar ik ook kerststerren kocht en zo. Die kweker wilde er mee stoppen, dus ik zei, dan wil ik graag die grond kopen om een tuincentrum te beginnen. Toen werden we het met elkaar eens en bij de gemeente lukte het ook om er bestemming tuincentrum op te krijgen. In de herfst van 1995 is Intratuin Pijnacker opengedaan.

Voor de Zegwaartseweg had ik eigenlijk in mijn hoofd zitten om er een soort groencentrum van te maken, meer dan alleen planten gaan verkopen, omdat het allemaal klein was. We kwamen thuis van vakantie en ik had een rondje gemaakt door de kas op zaterdag. De jongens hadden een beetje mot onder elkaar gehad en narigheid. We hadden een nachtje geslapen en ik zei tegen mijn vrouw: “weet je wat we doen, we sluiten hier de tent”. We zijn veertien dagen weggeweest en het is al narigheid. En ik zie ook niet de toekomst in het bedrijf. Het is te klein. Ik ben ’s maandags naar de medewerkers gegaan en ik zei: “Jongens, we gaan hier de tent sluiten en we gaan uitverkoop houden. Je kunt in Pijnacker aan de slag, of je kunt weg, net wat je zelf wilt.”. De meesten zijn naar Pijnacker gegaan. Toen we opengingen in Pijnacker hadden we vier weken daarvoor uitverkoop gehouden bij de Zegwaartseweg en toen was alles leeg.

Intratuin aan de Voorweg in 1984, links de later opgekochte volkstuinten (Foto Delta-Phot)

Stagiair bij Aad Droogh

Henk Windmeijer (1955) ging na de lagere school naar de R.K. Lagere Tuinbouwschool in Berkel (groenten- en bloementeel) en vervolgens naar de Rijks Middelbare Tuinbouwschool in Boskoop voor boomteelt en aanleg en onderhoud.

‘We moesten stage lopen en op beide scholen heb ik dat bij Aad Droogh gedaan. We woonden vlakbij op Zegwaartseweg nr. 70a en mijn stageadres op 94a. Droogh is in 1971 begonnen. Ik zat in de derde klas van de LTuS en dan moest je één dag in de week praktijk doen, het volgende jaar daarop twee dagen. Onze beide ouders kenden elkaar en zo ben ik mede aan de stage gekomen.

Het tuincentrum begon aan de dijk van de Zegwaartseweg in een oude verbouwde stal met aangebouwd kasje waarin kamerplanten werden verkocht en buitenplanten die toen nog in de volle grond stonden. Van Forsythia’s maakten we ook winterstek, maar ook van andere heesters voor verdere aanplant op de dijk. Het was echt de begintijd van tuincentra. Ik was vooral bezig met de verkoop en het weer vullen van de winkel met nieuwe planten. Behalve (kamer)planten, meerjarige planten, bollen, maar ook bloembakken, tegels, enzovoorts. Aad Droogh woonde eerst nog thuis, vervolgens kwam er een wooncaravan op het terrein. Daarna heb ik twee jaar stage gelopen in de boomteelt bij Kortmann aan de Biezen in Boskoop en vervolgens nog in mijn laatste jaar RMTS bij Droogh. Dat laatste jaar was het bedrijf een stuk gegroeid, er stond al een veel grotere kas, met een kleine kantine en een grote lange toonbank. Ik deed weer verkoop maar ging ook wel mee om tuinen aan te leggen. De klanten kwamen vooral uit de nieuwe wijken. Pergola’s waren populair in de jaren ’70, ook gewassen grinttegels, flagstones, rotstuinen, zitkuilen en spoorbielzen waren in trek. Kopers en daarmee tuincentra lieten zich inspireren door de bekende tuinarchitect Mien Ruys uit Dedemsvaart [1904-1999; er is een pad naar haar vernoemd in Noordhove, red]. Parkeren was wel een probleem, vaak stonden de auto’s langs de Zegwaartseweg. Later kon na uitbreiding ook op het terrein worden geparkeerd. Ik heb daar gewerkt tot mei 1976, toen moest ik in militaire dienst. Daarna ben ik gaan werken voor de gemeente Den Haag bij de Gemeentelijke School- en Kindertuinen’.

Vier bedrijven onder de familie Droogh

Wij bestierden al die bedrijven. Op dit moment hebben we vier tuincentra waar we de zeggenschap over hebben. In Nederland zijn er ongeveer 58 die bij de inkoop- en marketingorganisatie Intratuin horen. Doordat je best wel groeide moest je om de paar jaar je hele organisatie aanpassen. Zodra je ziet dat het wat moeilijker gaat, ga je je organisatie helemaal aanpassen en dan zie je weer die stijgende lijn. Zo ging het eigenlijk. Elke keer de verantwoordelijkheden anders neerleggen. Op een gegeven moment kwamen de twee zoons in de zaak. Dat is al wel weer een tijdje geleden. Aan de Zegwaartseweg zaten ze nog op school, maar ze hielpen toen ook al mee op zaterdag. Ze hebben er echt zelf voor gekozen. We hebben ze helemaal vrijgelaten. Op een gegeven moment hebben we gekeken, hoe gaan we dat doen en toen zijn de werkmaatschappijen overgegaan naar de jongens, dus de gehele handel met personeel en alles voor alle vestigingen. En toen was al heel gauw de vraag, wat ga jij nou doen. In Nieuwerkerk was een Intratuin waar

ik heel veel contact mee gehad had, maar die had het terrein verkocht aan Hornbach. Dus toen wilde ik een locatie gaan zoeken voor een nieuw tuincentrum in plaats van Nieuwerkerk. Daar ben ik tien jaar mee bezig geweest. Uiteindelijk is Zevenhuizen geopend in 2012. Ik moest op een gegeven moment naar het ziekenhuis en daarna zei ik tegen mijn vrouw: “we rijden even door naar Rhoon, dan gaan we daar een bakje koffie drinken”. Want ik kon het altijd heel goed met die collega vinden. De bedrijfsleider ging er mee stoppen en wilde het verkopen. Het heeft bijna een jaar geduurd voordat het allemaal rond was. Zo’n zes jaar geleden begonnen we met onderhandelen. En vijf jaar geleden hebben we het gekocht. De bedrijven zijn in principe van de twee jongens. Onze ene dochter Suzanne werkt bij haar broers in Zevenhuizen. Ze is styliste en ze koopt ook in voor Intratuin Nederland, dan gaat ze naar India en China. Dan kijkt ze daar naar nieuwe trends voor volgend jaar voor de kerst. Want ze maakt ook de hele planning voor de kerst. Ze is ook verantwoordelijk voor de inkoop van alle interieurartikelen.

De B.V. Intratuin

In Woerden zit het Hoofdkantoor van de B.V. Intratuin, die circa 50 eigenaren heeft. Eerst waren het allemaal franchisers en dat zijn ze in principe nog. Maar het is een paar jaar geleden verplicht om ook aandeelhouder te worden en zij mogen hun bedrijf niet verkopen zonder toestemming van de andere aandeelhouders. Het hoofdkantoor in Woerden verzorgt de marketing en de inkoop en ze helpen met alles, zoals schappenplannen, winkelindelingen, allerlei dingen. We hebben vrij veel commissies binnen Intratuin, bijvoorbeeld een commissie voor de kerst, een commissie voor de tuinwinkel, een commissie voor de gereedschappen.

DINER & PARTYBOERDERIJ

Het Wapen van Zoetermeer

Nostalgie van "In de Drie Hooibergen"

"VOOR ELKE GELEGENHEID EEN UNIEKE LOCATIE"

TROUWEN FEESTEN & PARTIJEN PRIVÉ DINER ZAKELIJKE EVENEMENTEN UITVAART

Wij zijn dagelijks geopend van 10.00 uur tot 15.00 uur voor bezichtigingen, aanvragen en informatie.

www.hetwapenvanzoetermeer.nl

079 - 76 000 55

Zegwaartseweg 31 | 2723 PA ZOETERMEER

info@hetwapenvanzoetermeer.nl

Daar zitten de ondernemers in of werknemers uit de bedrijven. Ik zelf heb twee, drie jaar geleden afscheid genomen, meer dan dertig jaar eigenlijk alles gedaan. Ik heb geholpen de inkoop op te zetten, de eerste in koper aangenomen, een aantal jaren in het bestuur en in de Raad van Commissarissen gezeten. Op een gegeven moment moet je wel loslaten en je wordt ook ouder. Ik heb nog een goed contact met de directeur in Woerden.

Intratuin staat qua winkeloppervlakte in Nederland op de eerste plaats. Het bedrijf heeft in Nederland 3500 fte (fulltime-equivalent), dat is over alle Intratunen inclusief het hoofdkantoor. Het hoofdkantoor telt ongeveer 80 fte. De bedrijven moeten dat wel financieren. De leveranciers betalen een percentage over de verkopen die ze doen, en soms dragen ze ook nog bij aan een stukje marketing. Dat ik de tweede in Zoetermeer ben die een hele organisatie op poten heeft gezet (de eerste was de grondlegger van de SPAR, Van Well, red.) daar ben ik nooit mee bezig geweest.

We hebben tien vestigingen in Duitsland en drie in België. Die heten ook Intratuin en die doen ook mee. De directeur van de hoofdvestiging in Woerden was in eerste instantie ook hoofd van de Duitse vestigingen, maar ze zijn nu bezig om Duitsland wat meer zelfstandig te maken. Wij halen zelf geen artikelen uit Duitsland. De traditionele dingen uit Duitsland wil de consument hier echt niet hebben. Ze zijn daar toch een beetje ouderwets. De kerstmarkt bijvoorbeeld moet hier elk jaar mooier zijn dan het jaar daarvoor, anders word je er keihard op afgerekend.

Hobby's

We proberen altijd wel tien dagen op vakantie te gaan. Toen de kinderen voor het laatst megingen zijn we nog naar Canada geweest, dat was in 1997. We hadden daar vrienden wonen en hebben daar een camper gehuurd. Verder hou ik de groentetuin bij. We hebben een grote groentetuin

Bild oben: Das Open-Sky-Verkaufsgewächshaus eröffnet neue Möglichkeiten. (Intratuin Zoetermeer)
Links: Aad Droogh liegt mit Japan voll im Trend. (Intratuin Zoetermeer)

en een vrij grote bloementuin, die heeft Carolien de laatste jaren bijgehouden. Maar mijn hart ligt toch wel een beetje in die bedrijven, dus op maandag en woensdag werk ik in principe. Hier in Zoetermeer hebben we een personeelsafdeling en de hele administratie zit er, dat is een hele klus voor die vier bedrijven. Dan neem ik soms arbeidscontracten mee, of bijvoorbeeld bedrijfskleding. Al het personeel loopt op veiligheidsschoenen en dan komen er aanvragen van andere vestigingen die bepaalde artikelen tekortkomen. Als Zoetermeer er dan nog tien heeft liggen, dan neem ik er vijf mee'. Carolien: 'En hij heeft de hele inkoop van kerstbomen nog. Dus hij is er bijna iedere dag'.

Terugkijkend

'Die belangstelling voor de boomkwekerij kwam natuurlijk omdat ik in Boskoop ging werken. Maar toen ik tien jaar was, was ik thuis op de boerderij al bezig met plantjes te stekken. Ik was altijd in de bloementuin bezig. Veel zaaien, stekken

Trots staat Aad Droogh in 2000 in het Duitse blad Markt in grün met zijn 'Open-Sky-verkaufsgewächshaus'

Frankrijk. Het is niet altijd helemaal nieuw wat je bedenkt, maar je doet het weer op je eigen manier. Dat heb ik mijn hele leven gedaan en dat vind ik juist het leukste dat er is. Om dan weer iets in de winkel te hebben, waarvan je weet dat de klanten het leuk vinden en dat je dan weer kunt verkopen.

Aan de Zegwaartseweg ben ik begonnen en het was toen zo dat ik ook al een beetje perkplantjes verkocht. Ik werkte in Boskoop. De vrouw van boer Van Leeuwen verkocht toen die perkplantjes op de dag als ik er niet was. Dan kwam ik er 's avonds en dan zei ze: "Aad ik heb weer voor 80 gulden plantjes verkocht, hier heb je het geld".

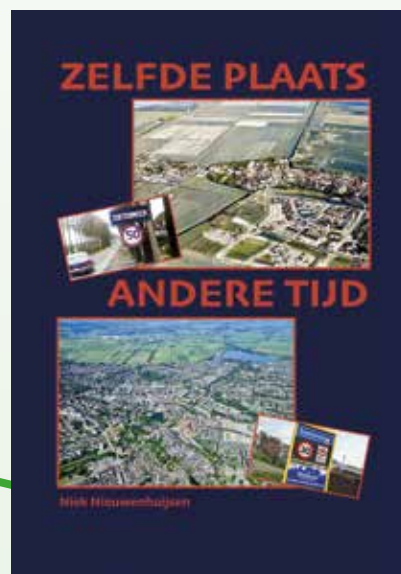
Oude ingang van Intratuin aan de Voorweg, 1996 (Coll. Fam. Droogh)

Boek en expositie Zelfde plaats, andere tijd

Omdat het Historisch Genootschap Oud Soetermeer dit jaar precies 75 jaar bestaat verschijnt een speciaal jubileumboek. In dit boek staan vijftig drieluiken met foto's van Zoetermeer-door-de-eeuwen-heen. De foto's tonen voornamelijk de oude dorpen, Zoetermeer én Zegwaart, en roepen zowel herkenning als verbazing op. Bijzonder is, dat alle foto's in kleur zijn, dus ook die uit het begin van de vorige eeuw. Alle leden van het HGOS ontvangen een gratis exemplaar van dit boek. Vanaf half mei is het boek ook te koop bij het HGOS, bij Boekhandel De Kler in het Stadshart en bij Bruna in de Dorpsstraat.

Tentoonstelling van de foto's:
6 april t/m 20 mei 2024
Dorpsstraat 132, Zoetermeer

Openingstijden:
maandag 19:30 - 22:00 uur;
woensdag en zaterdag
13:00 - 17:00 uur.

Fotowedstrijd '75 jaar Zoetermeer'

Ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van het HGOS wordt een fotowedstrijd gehouden, onder de allesomvattende titel: Zoetermeer in Beeld.

Er zijn vijf categorieën:

1. Het dagelijks leven in straatbeelden
2. Mensen, portretten en families
3. Natuur
4. Sport en Cultuur
5. Historische foto's (van de laatste 75 jaar: 1949 - 2024)

Tot 1 oktober a.s. kunnen de foto's worden gestuurd naar:
info@oudsoetermeer.nl (mag ook via We Transfer.com) onder vermelding van 'Fotowedstrijd HGOS-75'.

De spelregels zijn te vinden op onze website oudsoetermeer.nl. Een deskundige jury beoordeelt de inzendingen. In november en december 2024 zijn de foto's te bewonderen tijdens een expositie bij ons, Dorpsstraat 132, Zoetermeer.

Er zijn al veel foto's ingestuurd! **DOE OOK MEE !**

Ter illustratie een paar ingezonden foto's:

Janny den Dulk (watertoren ochtendglorie)

Denise Goedhart, haar zus Amber (destijds 8 jaar)

Jos de Rooij, Benthuiserplas

Jan Pronk, Stadshart tijdens Coronapandemie

Nieuwe leden

We heten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw A.A.C. Bottemanne, Zoetermeer
Dhr K. de Brabander, Zoetermeer
Dhr J. Bruggeman, Zoetermeer
Dhr D.A. van der Galien, Zoetermeer
Dhr J.C.M. van der Goes, Zoetermeer
Mw M.G. van de Graaf, Zoetermeer
Dhr R.J. Hermanie, Brugge (Belgie)
Mw R. de Leeuw, Zoetermeer
Mw P. van der Maat, Zoetermeer

Dhr L.J. Meiresonne, Zoetermeer
Dhr H. Neuteboom, Zoetermeer
Dhr D. Nieuwenburg, Zoetermeer
Dhr J.H. Polak, Zoetermeer
Mw S. Rispens, Zoetermeer
Dhr E. van Velzen, Zoetermeer
Mw W.C.G. van Wieringen, Zoetermeer
Mw T. Witteveen, Zoetermeer

Aanmelden als lid kan via www.oudsoetermeer.nl of per post via Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer. Vermeld uw naam, adres, geboortedatum, m/v, email-adres en of u zich opgeeft als lid, jeugdlid (tot 18 jaar) of gezinslid (tweede op hetzelfde adres).

Graag houden wij u via email op de hoogte houden van nieuws betreffende Oud Soetermeer, bijvoorbeeld in de vorm van aankondigingen en de NieuwsFlits. U kunt uw email-adres doorgeven (indien nog niet eerder gedaan) aan ledenadministratie@oudsoetermeer.nl, met vermelding van uw naam en adres.

De ontwikkeling van de Leeuwenhof, Zegwaartseweg 96

Arjen van der Burg

De gecreëerde boomgaard tussen de woningen (foto Arjen van der Burg)

Onze oude ontginningslinten

De Zegwaartseweg is één van de oude wegen van waaruit het veen in Zegwaart werd ontgonnen. Aan beide zijden hebben boerderijen gestaan. Een deel daarvan is gesloopt. Het bewaren van de overblijvende boerderijen is dus een belangrijke opgave. Aan de Zegwaartseweg 96 stond de Leeuwenhoeve die in verval raakte.

Voor HGOS is de vraag wat er dan voor in de plaats kan komen. In een langdurig en intensief traject hebben wij meegepraat met de gemeente en de ontwikkelaar. Onze erfgoedcommissie vond het verdedigbaar dat de gesloopte schuur in aangepaste vorm als woonhuis terug zou komen, en dat die nieuwbouw toch gemeentelijk monument zou blijven.

De voorgeschiedenis

Vanaf de 18de eeuw is hier een boerenhof, bestaande uit een ensemble van voorhuis, schuur, hooibergen, schuurtjes en een insteekhaven van de Zegwaartsewetering. In de 19de eeuw komt er een nieuwe boerderij, een voorhuis met schuur. Die wordt eigendom van J. van Leeuwen, vandaar de naam Leeuwenhoeve. Het voorhuis wordt in 1970 gesloopt. Over blijven de schuur en een schapenstal. Die worden in 1987 gemeentelijke monumenten. Naast de oude gebouwen komt er een met de onstuimige expansie van Zoetermeer meegroeiend tuincentrum, 'Forsythia', later Intratuin van Aad Droogh. In 1995 wordt het tuincentrum gesloten. Daarna breekt een onzekere periode aan. De bestaande schuur begint ernstig te vervallen en blijkt asbest te bevatten. Hij wordt in 2018 in arren moede gesloopt.

Van Leeuwenhoeve naar Leeuwenhof

In 2016 stelt de gemeenteraad de Visie Zegwaartseweg vast. Volgens de Visie is het nodig dat de 'openheid' van de Zegwaartseweg gehandhaafd blijft. Voor nieuwe bebouwing wordt het 'boerenhof' gevraagd. Het aantal bruggen moet beperkt blijven. Het zuidelijke deel van het terrein is bedoeld als groenvoorziening, en het doorzicht naar de Roggeakker moet open blijven. Drie jaar later wordt ook de term 'boerenhof' gedefinieerd. Begin 2017 koopt Van der Kooy Vastgoed BV uit Zoetermeer het terrein van Van Leeuwen. Er komt een plan met 18 woningen in twee 'boerenerven' en twee bruggen. HGOS maakt bezwaar tegen het mogelijk intrekken van de monumentenstatus, tegen de sloop en de nogal vrije 'reconstructie' van de schuur, tegen het omvangrijke wo-

ningbouwprogramma en de twee bruggen. In totaal kwam het plan uiteindelijk op 17 woningen: 3 woningen in de schuur en 14 woningen in vier clusters en met dat aantal werd het plan haalbaar. Ook werd de ontsluiting beperkt tot één brug. Die oplossing was ook voor ons als HGOS acceptabel. In 2021 is het complex opgeleverd en wordt nu bewoond.

Het erf is voorbeeldig: geen bomen, geen parkeerplaatsen, ruim. De 'boomgaard' schept een goede afstand van de schuur tot de volgende rij woningen. De 'dijkwoningen' staan wel prominent aan de weg en zijn relatief hoog, maar dat is niet uitzonderlijk voor de Zegwaartseweg. De parkeerplaatsen zijn weggestopt aan de randen. De gereconstrueerde schuur ziet er overtuigend uit. Er zijn andere (traditionele) stenen gebruikt dan voor de overige woningen. Het rieten dak heeft wel wat veel openingen maar dat is onvermijdelijk om goede woningen te kunnen produceren. De insteekhaven geeft een logische herinnering aan het (varende) verleden.

Op de woningen valt weinig aan te merken. Ze zijn niet opdringerig vormgegeven en passen qua kleur en materiaal goed in de omgeving. De Leeuwenhof is alleszins een hoogwaardige toevoeging aan het lint van de Zegwaartseweg.

Met dank aan Johan Hoogenboom, Carolien Droogh-Vergeer en Jeanette de Schipper-van Leeuwen

Boven:

De oude Leeuwenhoeve vóór 1970

Midden:

De restanten van de stallen in 2016 (foto Aat Hoogland)

Onder:

Reconstructie van de oude boerderij met geconserveerde insteekhaven (foto Arjen van der Burg)

Bensjes

Enkele lezers van 't Seghen Waert hebben gereageerd op de nieuwe gedaante en inhoud van het blad. Daar is de redactie verguld mee en het idee is om van lezersreacties wellicht een vaste rubriek te maken met de titel 'Berichten en suggesties'. 'Bensjes', inclusief 'wensjes'. Complimentjes worden op prijs gesteld, maar ook uw suggesties voor aanpassingen en onderwerpen, die het blad aantrekkelijker kunnen maken zijn zeer welkom.

Naar aanleiding van ons nieuwe 't Seghen Waert feliciteert Paul Goossen de vereniging met haar jubileum, maar ook met het opgefriste 'clubblad'. P.W. Pel complimenteert de voorzitter met de nieuwe uitvoering van 't Seghen Waert, 'dat nu nog prettiger om te lezen is' en Sebastiaan Groot doet dit omdat de vereniging nu 'een mooi en modern magazine heeft, waardoor de inhoud nu nog beter tot zijn recht komt'. At Kerstens 'neemt zijn petje af' voor de nieuwe vorm en reageert ook op een stukje in de rubriek 'Wist je dat' over de situatie van de DSO-velden en de ijsbaan.

"Op deze foto zie je links de Graanschuur met daarachter bomen en een houten gebouwtje van de ijsvereniging. De ijsbaan is hier blauw gemaakt en de voetbalvelden groen. Het was dus niet zo dat het voetbalveld onder water gezet werd voor de winterse ijspret. De ijsbaan was een afzonderlijk deel'.

Wij digitaliseren uw films, video's, dia's, rolletjes en foto's!

Maar u kunt bij ons natuurlijk ook terecht voor:

Pasfoto's voor rijbewijs of paspoort
Zonder afspraak en klaar terwijl u wacht.
U kunt via ons ook uw rijbewijs online verlengen!

Camera's en lenzen
Van compactcamera's tot professionele spiegelreflex- en systeemcamera's en toebehoren, wij leveren alles tegen concurrerende prijzen en met een vakkundig advies.

Foto's afdrukken terwijl u wacht
Van telefoon, USB-stick of geheugenkaart drukken wij uw foto's af op topkwaliteit glanzend of mat papier, tot en met formaat A3 direct klaar.

Fotoshoots en bruidsreportages
In de studio of op locatie, professioneel afgedrukt.
Een trouwreportage mét album heb je al vanaf € 495,-!

Foto's op hout, aluminium, plexiglas of in kristal
Geef uw mooiste foto's een unieke uitstraling.
Ook fantastisch om kado te krijgen!

FOTO LINTHOUT
al meer dan 70 jaar dé vakfotograaf!

Dorpsstraat 68 info@fotolinhout.nl
079 - 316 3084 www.fotolinhout.nl

Van Veen
Schoenen

Dorpsstraat 83 2712 AE Zoetermeer
Telefoon (079) 316 31 56
WWW.vanveenschoenen.nl
vanveenschoenen@gmail.com

Zoetermeers bekant hillegaar verdwenen

Piet Drapers

Er is nogal wat commotie over de taalvaardigheid in het Nederlands van leerlingen en studenten. Velen van hen scoren geen 'voldoende' voor het vak Nederlands. Maar er is hoop, want er zijn acties gestart die erop gericht zijn dat leerlingen die de middelbare school hebben afgemaakt 't Seghen Waert kunnen lezen en ook nog begrijpen wat er wordt bedoeld.

Volgens een Europees Handvest kent Nederland twee streektaalen (Nedersaksisch en Limburgs) en één minderheidstaal (Fries).

In de loop der jaren werden de verschillen tussen de streken kleiner, maar er blijven regionale 'talen': de dialecten. In een onderzoek in 1999 door het Meertens Instituut kwam men tot de conclusie dat de Drontenaren een accent hebben dat het dichtst bij het Standaard Nederlands ligt. Voor 1970 heette dat nog 'Algemeen Beschaafd Nederlands (ABN), daarna 'Algemeen Nederlands' of 'Standaard Nederlands'. Zijn voorgangers zijn het Middelnederlands en het Oudnederlands. Van de eerste zijn veel handschriften en drukwerken bewaard, van de tweede minder. Ook omdat men ten tijde van het Oudnederlands de boekdrukkunst nog niet machtig was. Deze oudere teksten lezen en begrijpen valt voor de huidige Nederlander niet mee. Zowel de woorden als de letters lijken soms nauwelijks op die van het huidige Standaard Nederlands. 'Vogels' was bijvoorbeeld in het Oudnederlands 'vogala' en in het Middelnederlands 'vogele'.

In Zoetermeer

'Oinneke maît, je kwikken bennen los, hêjje gin piekspeld.' Dit hoorde Anneke van Leeuwen in september 1964 van haar klasgenoten in Zoetermeer toen zij uit Den Haag naar Zoetermeer verhuisde. Haar dagboek uit begin jaren (19)60 was de basis voor zes artikelen in 't Seghen Waert in 2020 en 2021. Voor Anneke spraken ze toen in Zoetermeer een, bijna, onverstaaenbaar taaltje. Over of het wel of niet een taal was kunnen de meningen verschillen. In ieder geval was het de spreektaal in Zoetermeer.

Onder redactie van de voorzitter van het Historisch Genootschap, drs. J. van der Spek verscheen in 1981 zelfs de eerste druk van het 'Zoetermeers Woordenboek', gevolgd door de tweede druk in 1982. Op de bladzijden 25 tot 40 van het woordenboek worden Zoetermeerse woorden in het Nederlands vertaald of verklaard, maar de teksten, met oude foto's, op de overige bladzijden zijn ook veelal het lezen waard. Zo laat drs. J.B. Berns zijn licht schijnen over 'De plaats van het Zoetermeers onder de Nederlandse dialecten'. Daarin haalt hij een andere deskundige aan die schrijft dat sprekers (bijvoorbeeld) van het Zoetermeers zelf hun taal niet als

een dialect maar als plat beschouwen.

Het huidige Algemeen Nederlands is gebaseerd op de streektaalen die men sprak in de provincies Noord- en Zuid-Holland en het westelijk deel van Utrecht. Dankzij het woordenboek uit 1981 krijgen we een beeld van het Zoetermeerse dialect uit de tijd dat de plaats nog een dorp was, want 't durp is een stad en er binne geen arbeiders meer die zoveel praas hebben dat ze het dialect nog durven spreken.

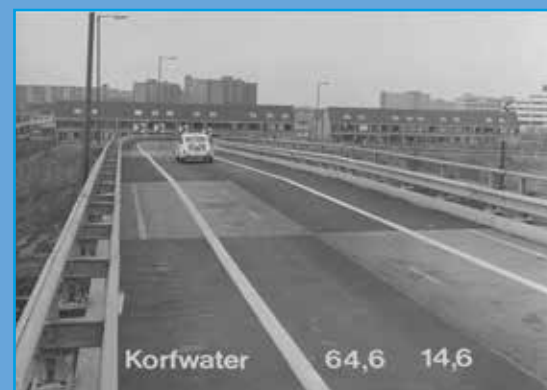
De mos sting op een tak in de ruigt en doch bai ze aige:
"Gunterwait an geune kant van de wurft zitte de rupse"

Bijzonder zijn de hoofdstukken over de vaktalen van bakkers, slaggers en boeren. De laatste gaat met name over koeien en betreft ook veel termen die in de vee-teelt gebruikt worden, of er betrekking op hebben maar veelal niet specifiek Zoetermeers zijn. Maar de huidige 'stadse' bevolking zal wellicht nog nooit gehoord hebben van termen als 'vaars', 'hokkeling' of 'droog kwartier', maar door het Zoetermeers Woordenboek wordt hiermee wel duidelijk welke termen in het dialect voor vele Zoetermeerders 75 jaar geleden heel begrijpelijk waren.

Via de website www.oudsoetermeer.nl kan de tekst van het woordenboek worden gedownload zodat we in 2024 eens rustig kunnen nalezen welke woorden en begrippen in Zoetermeer 'heel gewoon' waren in het jaar dat de vereniging werd opgericht.

Wist je dat....

...de helling aan het einde van het Brede-water een restant is van de tijdelijke afslag Zoetermeer van de Rijksweg? In 1972 had je bij de fabriek van Nutricia op- en afritten voor de A12. Die zijn inmiddels allemaal verdwenen.

Omdat de wijk Meerzicht groeide en de Afrikaweg nog niet bestond, is toen een tijdelijke Baileybrug over de Rijksweg gebouwd die de A12 vanuit Den Haag rechtsreeks aansloot op het Bredewater.

De brug is 5 jaar later gesloopt toen de Afrikaweg er kwam. Uit Meerzicht naar Den Haag de Rijksweg op kon niet. Alleen de bus had jaren een eigen baan vanaf de Oostergo.

HENNEKEN BV Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen
- Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefovername

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

"Het aanzien van..." (De Jaren '70 en '80)

Als je de jaren 1970 en 1980 in twee zinnen probeert samen te vatten kom je tot: 'Gevaar van nucleaire vernietiging en hoge defensieuitgaven leiden tot ontspanningspolitiek tussen Oost en West' (1970-1979); 'Perestrojka, Glasnost en vreedzame revoluties in Oost-Europa bepalen in hoge mate de jaren 1980' (1980-1989). Terugkijkend op die jaren zou je er best gedeprimeerd van kunnen worden. Of misschien wel gaan denken dat er sindsdien niet zoveel veranderd is in al die tussenliggende jaren. Als je dan besluit om een tentoonstelling te wijden aan deze twee decennia ontdek je al gauw dat er heel veel meer is gebeurd en dat dat zeker geen gevoel van alleen maar depressie en misnoegen geeft. Het geeft ook een gevoel van verwondering voor alles wat in die jaren is uitgevonden, een glimlach om de maatschappelijke opvattingen en uitingen van die tijd en een gezonde portie trots vanwege de prestaties van Nederlandse sporters.

Als we het dichterbij huis zoeken komen er begrippen op als: Autoloze zondagen, Kabinet Den Uyl, Feminisme, Lockheed-affaire, Kleuren bruin en oranje, WK-finales voetbal, Abba, Joop Zoetemelk, Atd Schenk, Casseterecorder, Treinkapingen en nog veel meer uit de jaren 1970. Kabel TV, Kabinetten Lubbers, Ontvoeringen, Homecomputer, Kraakbeweging, Koude Oorlog, Aids, Zure regen, Voetbal WK-1988, Doe Maar, Haardracht: matje en toupeten, CD's... en ook nog veel meer uit de jaren 1980.

En dan hebben we het nog niet eens gehad over ons eigen Zoetermeer! Want ook hier gebeurde best veel. In een steeds groter wordend dorp, op weg naar een echte 'New Town', werd menige nieuwkomer meewarig aangekeken. Vooral jongeren hadden het nogal te verduren, omdat er in die 'slaapstad' niets te beleven zou zijn. Dacht men.

In de expositie "Het aanzien van..." (De Jaren 70 en 80) presenteren we een aantal grote thema's uit die tijd.

- * Mens en maatschappij: Gebeurtenissen, (inter)nationaal en plaatselijk...
- * Innovaties en techniek: Computers, Walkman, CD's...
- * Muziek en Cultuur: Disco en Punk, van Abba tot Led Zeppelin...
- * Sport: Voetbal, schaatsen, Olympische Spelen, Sportstad van het jaar...

Tijdens onze reis door de tijd passeren we gebeurtenissen die achteraf opvallend en/of belangwekkend en/of historisch waren. Jalouze foto's en attributen roepen herinneringen op ("Ach ja...!") en de bezoeker waant zich weer even helemaal terug in de tijd.

En en ander wordt nog versterkt (!) door de muziek uit die jaren. Er mag gedanst worden!

Tentoonstelling:

25 mei t/m 31 augustus 2024

Dorpsstraat 132, Zoetermeer

Openingstijden: maandag 19:30 - 22:00
uur; woensdag en zaterdag 13:00 - 17:00
uur.

Discobar-dancing Dibaba van Wim van Achteren achter restaurant De Meerbloem, Dorpsstraat 121, in de jaren zeventig

3D scanmodellen en virtual tours zijn ideaal voor:
scholen - vergadercentra - galleries - musea
kerken - erfgoedlocaties
theaters - concertzalen
winkels - showrooms

Overtuig uw relaties
met professioneel beeld.
Luchtfotografie, 3D-scanmodellen,
virtual tours, bedrijfsfotografie.

energie in beeld
ardito
www.ardito.nl - 079-3436003 - info@ardito.nl

Verkoop- plannen?

Taxatierapport of waardebepaling van uw woning nodig?

Neem voor een vrijblijvende afspraak
gerust contact op met ons kantoor.

de[®]
makelaars
Jenné | Baars | Jenné

Schoutenhoek 40 Zoetermeer
T. 079 - 323 88 38
info@demakelaars.nu
www.demakelaars.nu

Zomaar een straat: J.L. van Rijweg

De J.L. van Rijweg is in 1970 aan-
gelegd om de Van Leeuwenhoek-
laan te verbinden met de uit-
valsweg naar Leiden. Afrikaweg
en Stadshart waren er nog niet
en je kon nu in één rechte lijn van
de Van Leeuwenhoeklaan naar de
Zwaardslootseweg.

Al eeuwen lag op die lijn de
Broekweg, die toen nog veel
verder naar het noorden doorliep.
Het gedeelte van de Broekweg
waar nu het Bovenlangs is, lag
plat in de polder en heette vanaf
1945 Jacob Leendert van Rijweg,
vandaar dat het verlengstuk ook
zo, maar alleen met voorletters
werd genoemd. Jaap van Rij werd
geboren in Ridderkerk in 1908 en
was in de Tweede Wereldoorlog
als marechaussee gestationeerd
in Zoetermeer. Hij woonde met
zijn vrouw Alie en zoontje Jaapje
aan de Broekweg.

Op 29 april 1945 belandde hij van-
wege verzetsactiviteiten in een
vuurgevecht met Duitse soldaten
en werd doodgeschoten. Hij ligt
begraven in het eregraf bij de
Oude Kerk in de Dorpsstraat.

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer
079 319 06 83
info@oudsoetermeer.nl

Ledenadministratie en bezorging:
06 1988 3301
ledenadministratie@oudsoetermeer.nl

Dagelijks bestuur

Jan de Ruiter 06 2126 5975
voorzitter@oudsoetermeer.nl
Bert van Eeken 06 5434 6224
secretaris@oudsoetermeer.nl
Peter Bekking 06 2017 3624
penningmeester@oudsoetermeer.nl

Werkgroepen en commissies

Werkgroep Collectie:
collectie@oudsoetermeer.nl
Commissie Historisch Erfgoed:
che@oudsoetermeer.nl
Genealogische Werkgroep:
gwz@oudsoetermeer.nl
Leesgroep Lastige Letters:
paleografie@oudsoetermeer.nl
Filmwerkgroep:
wbbg@oudsoetermeer.nl

Bankrekeningnummer
NL 68 ABNA 06 13 09 20 07

Woon jij in Zoetermeer?

Ton Vermeulen

In mijn tienerjaren fietste ik langs de A12 naar
de middelbare school in Voorburg. Zoeter-
meer begon te groeien, het Erasmuscollege
bestond nog net niet en tientallen jongeren
gingen in de Goudse, Leidse en Haagse regio
naar school. In Voorburg werden die jon-
geren uit de polders als boeren gezien. Niet
geheel onterecht want velen hadden een
agrarische achtergrond en mijn vader was
ook gewoon kolenboer. Bovendien hadden
we de eerste maanden ook niet de gewenste
lange haarlengte, luisterden we nog niet naar
de juiste muziek en moesten we de moeders
overtuigen voortaan spijkerbroeken aan te
schaffen.

Op de A12 was het dagelijks file, de Utrecht-
sebaan bestond nog niet en alles moest zich
door Voorburg wurmen. Die automobilisten
zagen Zoetermeer steeds groter worden.
Eerst zag je vooral de schoorsteen en neon-
reclame van Nutricia, rond 1970 verrezen de
vele en hoge flats in Palenstein, Driemans-
polder en Meerzicht. En die kon je goed zien
vanuit de stilstaande auto's op de rijksweg.
Iedereen zou overdag in Den Haag werken.
Zo kreeg Zoetermeer de naam van slaap-
stad en er zouden alleen maar eentonige
galerijflats staan. Meer dan een halve eeuw
daarna vallen deze woorden nog steeds. In
alle banen en opdrachten die ik in die tijd heb
vervuld vroegen mensen mij waar ik vandaan
kwam. Bij het uitspreken van Zoetermeer
kwam en komt er altijd een meewarige blik
in de ogen en toont men oprecht medelijden.
Termen als slaapstad, nieuwe stad en flats
komen dan weer voorbij.

Mijn hele leven moet ik mij al verdedigen.
Zoetermeer zit in mijn DNA en ik vertel dan
ook altijd dat Zoetermeer 1000 jaar oud is,
enorm veel groen heeft en vooral laagbouw.
Met daarnaast een lekker woon-werk-recre-
atieklimaat voor die 127.000 inwoners in de
3de stad van Zuid-Holland. Soms zuchtend
na de zoveelste keer, maar vertellen blijft ik
altijd doen.

Zoetermeerder: wees trots op je stad. Die
van buiten weten niet beter!

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken met hun steun de activiteiten van Oud Soetermeer mogelijk.

Bouwhof
www.bouwhof.com

Cammeraat IJzerwaren
www.cammeraat.nl

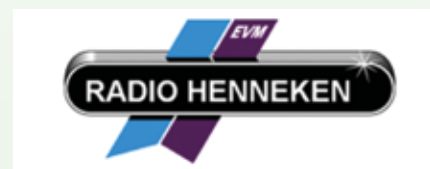
Flaire Online diensten
www.flaire.nl

Diervoeders Zoetermeer
www.diervoederszoetermeer.nl

Van As | Oviron makelaars & taxateurs
www.vanas-oviron.nl

Henneken Radio en TV
www.radiohenneken.nl

Van der Slik Caravan Centrum
www.vanderslik.nl

Bode Scholten BV
www.bode-scholten.nl

Blomsma Print & Sign
www.blomsma.nl

Wilt u ook adverteren? Neem contact op met de penningmeester:
penningmeester@oudsoetermeer.nl

Colofon

Redactie: P. Drapers, R. Grootveld, B. van Oosterhout, R. Tousain, T. Vermeulen
redactie@oudsoetermeer.nl

Vormgeving: R. Tousain

Uitgave: HGOS

ISSN: 1384-7260

Drukwerk: DIGITALI.NL

Afbeeldingen zijn afkomstig uit de collectie van Oud Soetermeer, tenzij anders vermeld

Kopijdatum 't Seghen Waert vrijdag 12 juli 2024

www.oudsoetermeer.nl

22 April 1949

DE TIEN GEMEENTEN

3

ADVERTENTIES

16 cent per mm. losse plaatsing
Ingezonden mededelingen 50 pCt. verhoging
ADVERTENTIES worden tevens aangenomen door het Adv. en Litg. Bur. COSSEE (J. Wijzenbroek, Burg. de Villeneuvevangel 34 (div. Molenlaan) Hilberg Tel. K. 1500-41300.
Voor contracten wende men zich tot genoemd Adv. Bureau of tot de Administratie.

FAMILIEBERICHTEN

Beste Koos.

Wij wensen je op je eerste verjaardag in de tropen op 4 Mei a.s. het allerbeste toe en hopen op een spoedige behouden thuiskoms!

JE JOOP
en haar Ouders.

Een poot van . . . Koop.

M. Kraaijenbos.
Smitshoek 28, Bergschenhoek.

Terstond gevraagd SCHILDERSKNECHTS

voor burgerwerk.
W. GROENEVELD,
Mr. Schilder, Moerkapelle.

EEN HEER VRAAGT NET KOSTHUIS

met huiselijk verkeer (heeft eigen bed)
Brieven ALKEMADE, Schinkelweg 7,
Zoetermeer.

NETTE JONGEMAN VRAAGT NET KOSTHUIS

lieft zo spoedig mogelijk en bij voorkeur omgeving dorp (Berkel).
Br. onder Nr. 00044, bur. v. d. blad.

TE KOOP:

5 gebruikte hooiberggroeden,
gemiddeld f 100.— per stuk.
Te bevragen: P. BREUGEM-
Aannemer, Oosteindseweg 19,
Telefoon 319, Bergschenhoek.

Voor bruiloften en bijzondere partijen PRIMA VLEESWAREN

Zo gewenst: gebraden en gesneden.

Slagerij C. Mostert,
Vogelaarstraat 1

Wij leveren uitsluitend te kwaliteit.

ZEER BELANGRIJK!

KOMT ALLEN!

H.H. Aardappelverbouwers,

op VRIJDAG 6 MEI a.s., 's-avonds 7 uur,
bieden ondergetekenden U een leerzame
lezing aan over de oorzaken van het op-
treden der gevreesde aardappelziekte
(Phytophthora) en de bestrijding met het niet-
koperhoudend nieuwe middel „Dithane”,
door de Heer R. J. BOERMANS te Zeist in
het Café SCHEE aan de Kruisweg te Bleiswijk.

Hoogachtend,

Fa. A. P. VERHOEFF & Co., ZOETERMEER

Fa. JAC. BAC — MOERCAPELLE

Radio-Reparatie

Is Uw toestel defect, wij repareren
alle toestellen speciaal. Philips en
Erres-service. Tevens reparatie van
alle huishoudelijke artikelen, zoals
stofzuigers, kookplaten, enz., enz.

Wij halen en bezorgen in alle plaatsen.

A. GROENHEIJDE

Telefoon 27 — Zoetermeer

LUXE AUTOVERHUUR

G. v. Leeuwen

tel. 213

Dag en nacht beschikbaar
RODENRIJSEWEG 147 v

Electrische

Weide-Afasteringsapparaten

Wij verkopen niet alleen
maar . . .

ook repareren en onderhouden
wij Uw installatie.

GRATIS ADVIES

A. Groenheijde

Dorpsstraat 60 — Zoetermeer

Bel op Telefoon 27

Voor nieuwbouw en alle soorten
van werkzaamheden SINDS 1789

NAAR

FILLEKES

UW METSELAAR EN AANNEMER

Vogelaarstraat 4 — Telefoon 230

H. Kindt & Zonen

Melk- en Goederenvervoer.

ZUIDERSINGEL 50 a — Tel. 376

Lieoe's Vee-Tonicum

Versterkingsmiddel voor koeien en paarden, vooral
na uitputtende ziekten, chronische voedingsstoornissen,
chronische huidziekte, dampigheid, Engelse ziekte en
beenverweking. Verkrijgbaar bij:

Drogisterij Fa. W. Kaastra - Kerkstraat 4
BERKEL EN RODENRIJS — TELEFOON No. 297

Is U naar de bollenvelden geweest ??

Daar vond U een overweldigende kleurenpracht. Maar wist U dat
U in onze kwekerij voor weinig geld ook schitterende snijbloemen
en sierplanten op U staan te wachten?

A. VERSTEEG, Vogelaarstraat 8b, Berkel

Kwekerij: Noordeindseweg.

Zo'n strop

had U niet gehaald
met onze meubelen.

Wat wij leveren is
solide en betrouwbaar.

Fa. P. KLAPWIJK

Kerkstraat 8 - Telefoon 327

Berkel en Rodenrijs

Alles over de geschiedenis van Zoetermeer

Diese beiden dorpen zijn welken in vroegen tijden,
Daer spraken 'sgriffen' van grond —
Men verorde veele alder het land :
Nu teelt dit zelve land weer Goud en Kaasvoren.

Wat doet het Historisch Genootschap voor u?

Maar liefst 50 vrijwilligers zijn dagelijks bezig de geschiedenis van Zoetermeer bijeen te brengen en uit te dragen. Wij kunnen u helpen bij stamboomonderzoek, u de kunst bijbrengen van oud schrift en films en lezingen voor u verzorgen. We plaatsen ook erfgoedborden en hebben verstand van monumenten.

Lees ons tijdschrift 't Seghen Waert of koop één van de boeken over de geschiedenis van Zoetermeer en Zegwaart.

Word lid voor slechts €21,00 per jaar.

U kunt zich aanmelden via onze website of loop gewoon eens binnen. De koffie staat klaar.

**Word
ook lid!**

Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

Dorpsstraat 132
2712 AN Zoetermeer
Telefoon: (079) 319 06 83
www.oudsoetermeer.nl

Openingstijden:
maandag 19.30 - 22.00 uur
woensdag 13.00 - 17.00 uur
zaterdag 13.00 - 17.00 uur

